

TANTÁRGYI ADATLAP

ÉRVELÉSI ÉS MEGGYŐZÉSI KÉSZSÉGEK

BMEGT41A102

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

ÉRVELÉSI ÉS MEGGYŐZÉSI KÉSZSÉGEK

Azonosító

BMEGT41A102

A tantárgy jellege

kontakórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

6

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Kutrovácz Gábor egyetemi docens kutrovacz.gabor@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Filozófia és Tudománytörténet Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány alapszak 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **1**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.05.31.) az 580393/12/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.05.31-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tárgy célja a hallgatók érvelési és meggyőzősi készségének fejlesztése, a racionális konfliktuskezelési képességek és kritikai attitűd kialakítása. Az argumentációelemzés szempontjainak és technikájának bemutatása: a gondolatmenetek rekonstrukciójához, elemzéséhez és kritizálásához szükséges elméleti eszközök és gyakorlati módszerek megismertetése, meggyőzősi technikák bemutatása, elsajátítása. Erősség és hatásosság szempontjainak megismertetése, alkalmazása. A tárgy további célja az is, hogy a hallgatók hatékonyabban tudjanak kiállni saját véleményük, álláspontjuk mellett.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, érti az összefüggéseket, amelyek a társadalom és a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik.
2. Ismeri a társadalom működésével kapcsolatos összefüggéseket, az ezekre vonatkozó szaktudományos kontextusokat.
3. Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszerek működési mechanizmusait.
4. Magabiztos módszertani tudással rendelkezik, érti és átlátja a módszertani innováció lehetőségeit és perspektíváit.

Képesség

1. Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között.
2. Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.
3. Képes az elméleti és a gyakorlati munkája során megismert kommunikációs szinteken és színtereken feltárt tények alapos és részletes elemzésére és az eredményekből kibontható összefüggések feltárására.
4. A kommunikáció és médiatudomány területén képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletet hozni, és az ezekből levonható következtetésekre építve önálló javaslatokat megfogalmazni.
5. Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.
6. A gyakorlati alkalmazhatóság szintjén képes szakterületére vonatkozó (személyközi, csoportos, nyilvános, szervezeti, kulturaközi és tömegkommunikáció) döntéshozatali folyamatokban döntéseket hozni.

Attitűd

1. Nyitott a társadalmi változások dinamikus és értékalapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.
2. Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
3. Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
4. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, az élet minden területén érvényes demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett és véleményét a megfelelő formában meg is tudja fogalmazni.
5. Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
6. Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
7. Képes kommunikációs készségek elsajátítására és ezek folyamatos fejlesztésére, önreflexióra e területen mutatott képességeivel kapcsolatban.
8. Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.
9. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

Önállóság és felelősség

1. A kommunikáció és médiatudomány szakmai közegeiben önálló és kezdeményező szerepet vállal az általa elfogadott társadalomfelfogás érvényesítésében.
2. Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
3. Egy szakmai munkaközösségbe kerülve képes az ottani szakmai elvárásoknak megfelelően összetett feladatok elvégzésére, illetve irányítására.
4. A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.
5. Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.

Oktatásmódszertan

Előadások, elemzési gyakorlatok, projektfeladatok, önálló és csoportos munkavégzés, offline és online kommunikáció írásban és szóban.

Tanulástámogató anyagok

- Margitay Tihamér (2007): Az érvelés mestersége. Érvelések elemzése, értékelése és kritikája. Budapest: Typotex.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011-0001-526_margitay_az_erveles/adatok.html
- Bognár László – Forrai Gábor (2004): Esszéírás és Informális logika. Miskolc:
<http://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/index.html>
- Tóth Orsolya – Zentai István (2003): A meggyőzés csapdái. Informális hibák és visszaélések a mindennapi meggyőzésben. Budapest: Typotex.
- Aronson, Elliot – Anthony R. Pratkanis (1992): A Rábeszélőgépj. Élni és visszaélni a meggyőzés mindennapos mesterségével. Budapest: AB OVO Kiadói Kft.
- Smith, Eliot R. – Mackie, Diane M. (2001): Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A tanulási eredmények értékelése két évközi írásbeli összegző teljesítményértékelés (1–2. zárthelyi dolgozat), továbbá évközi gyakorlati feladatok értékelése és vizsgán elért eredmény alapján történik. Az aláírás megszerzésének feltétele: mindkét zárthelyi legalább elégséges szintű teljesítése a pótlási hét végére, és legalább 12 gyakorlati pont megszerzése.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Összegző teljesítményértékelés (1–2. ZH, vizsga): a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában, a dolgozat alapvetően a megszerzett ismeretek alkalmazására fókuszál, így a problémafelismerést és önálló kritikai elemzést helyezi a középpontba, az értékelés alapjául szolgáló tananyag-részt és a rendelkezésre álló munkaidőt a tantárgy előadója határozza meg. 2. Részteljesítmény-értékelés (évközi gyakorlatok): a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetencia-elemeinek egyszerűsített értékelési módja, melynek megjelenési formája a felkészült megjelenés és tevékeny részvétel a gyakorlat folyamatában, felkérésre vezetett példamegoldás a hallgatók előtt; az egységes értékelési elveket a tantárgyfelelős és a tantárgy előadója együttesen határozza meg.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. részteljesítmény értékelés (1. ZH): 15
- 2. részteljesítmény értékelés (2. ZH): 15
- 3. részteljesítmény értékelés (évközi gyakorlat): 10
- 4. részteljesítmény értékelés (évközi gyakorlat): 10
- összesen: 50

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- írásbeli részvizsga: 50
- összesen: 50

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétele: mindkét zárthelyi legalább elégséges szintű teljesítése a pótlási hét végére, és legalább 12 gyakorlati pont megszerzése.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	91
Jeles	85-90
Jó	70-84
Közepes	56-69
Elégséges	40-55
Elégtelen	0-39

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza. A két évközi írásbeli összegző teljesítményértékelés pótlása vagy javítása a pótlási héten történik. A TVSZ alapján az összegző teljesítményértékelések egyszeri díjmentes pótlására az összes, kurzust felvett hallgató jogosult. Egy évközi írásbeli összegző teljesítményértékelés maximum kétszer pótolható, és összesen három pótlási alkalom kerül kiírásra. Az évközi gyakorlati feladatok nem pótolhatók és nem javíthatók.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	56
félévközi készülés a gyakorlatokra	26
felkészülés a teljesítményértékelésekre	30
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	30
vizsgafelkészülés	38
összesen	180

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.05.08.) az 580379/2/2023 iktatószámom hozott határozatával, amely érvényes 2023.05.08-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A vita típusai. A vita típusának manipulálása, látszatvita. A racionális vita feltételei. Érvelés és vita. Az érvelés fogalma. Állítás, premissza, konklúzió. Hatásosság, erősség. Az érvelés rekonstrukciója: a gondolatmenet rekonstrukciójának technikája. Hol vannak, és hol nincsenek érvelések? Mellékes megjegyzések, hiányos következtetések. Jóindulat elve és alkalmazása. Internális, externális kritika. A szövegbe való beavatkozás és ennek veszélyei. Aszimmetrikus vitahelyzetek. A kérdés-felelet szabályai. A kérdések elemzése. Hibás, veszélyes kérdések. Túl általános, túl sokat állító, agresszív, komplex és hipotetikus kérdések. Egyenes és indirekt válasz, mellébeszélés. A nyilvános válaszadás technikái. Kognitív és emotív jelentés. Az érzelmi tartalom szerepe a vitában. Keretezés. Kétértelműség és homályosság. Törvényszéki tárgyalás típusú vita. Attitűd, attitűdváltoztatás, heurisztikák. Heurisztikus, szisztematikus feldolgozás. Kognitív disszonancia. 1. ZH Egyéb gyakori érvelési hibák: globális vagy tárgyi irrelevancia, lokális irrelevancia, témaváltás, vita elterelése, a tárgy figyelmen kívül hagyása, árnyékbokszolás, mások még rosszabbak, kompozíciós hiba, felosztás hiba, következményekre hivatkozás, nem tudásra apellálás, hibák az összehasonlításban, hibás kontrafaktuális stb. Érvelési hibák összegzése. Deduktív és induktív érvek. Érvényesség, helytállóság, erősség, plauzibilitás fogalma. Induktív érvek. Induktív érvek értékelése, REI-módszer. Analógiás érvek. Oksági következtetések. Gyakori induktív érvelési hibák. Formális logika. Bevezetés a formális logikába. Logikai műveletek. Negáció, konjunkció, alternáció. Igazságfeltételek. Hamis dilemma. Kapcsolódó, gyakran előforduló érvényes következtetési formák: diszjunktív szillogizmus. Kondicionális fogalma, igazságfeltétele. A kondicionális nyelvi változatai. Bikondicionális. Modus ponens, modus tollens. Kondicionálissal kapcsolatos érvelési hibák: előzmény tagadása hiba, következmény állítása hiba. Kapcsolódó, gyakran előforduló érvényes következtetési formák: hipotetikus szillogizmus. Gyakorlatok: igazságtáblás feladatok. Vizsgafelkészítés II.

További oktatók

Elek Nikolett egyetemi tanársegéd elek.nikolett@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Filozófia és Tudománytörténet Tanszék vezetője hagyja jóvá.